

FI lausuntopyyntö VV

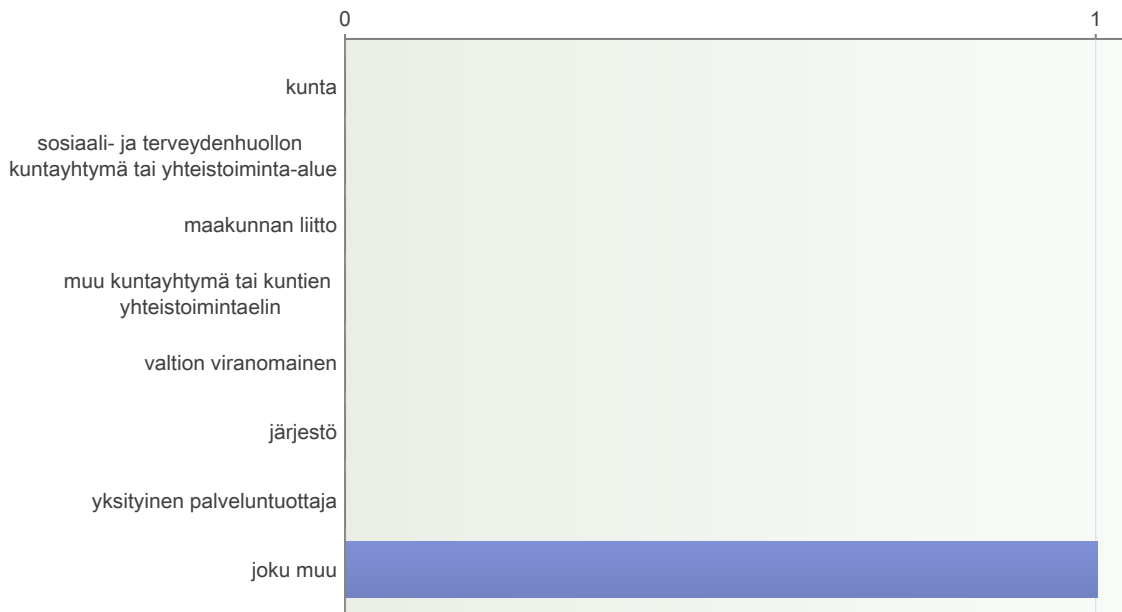
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
ISY Prof. Vuori	Jari Vuori	jari.vuori@uef.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Terveyshallintot. prof.

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

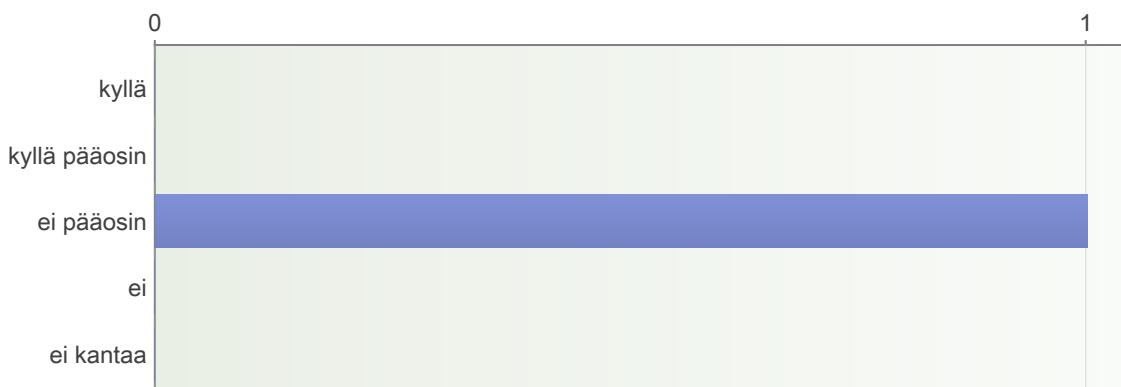
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Englannista ja Suomesta PubPri-tutkimusryhmäni valinnanvapausaineiston (N=3793, Suomen Akatemia) ja asiaan perehtyneenä tiivistän seuraavaa: 1) ne kaventuvat vain, jos valintaa varmistaa kansalaisen terveyskäyttämisen ja palvelun kohtaamisen (responsiivisuus) 2) kukaan ei voi todellisudessa valita, koska hänellä ei ole riittävästi tietoa, joten maailmalla tutkimusryhmäni on osoittanut, että valinta on aina ohjattua - joten kuka sitä nyt ohjaa tästä ja millä arvosperustalla? 3) ei kavenna siksi, että se ylläpitää/lisää väärin julkisen valtarakennetta, yksityisen ansaintalogiikkaa ja unohtaa autonomisten itsehoidollisten kansalaisten tukemisen ja yhteisölliset ratkaisut (vrt. vapaaehtoiset). Tämä on silti hyvä alku, mutta huolehdittava siitä, että jos työntekijöitä valvoo tänään tietokoneet ja ennen liukuhihna, niin kannattaisi saada kroonikot hoitoon sinne mihin pitääkin (10/90) ongelman ratkaisemiseksi. Vaikeus tulee tietty siinä, että joillekin palvelutuottajille ei riitä enää töitä ja heidän julkinen arvo himmenee, mutta vastaavasti saatamme saada niukkenevat resurssit kohdennettua niille jotka sitä tarvitsevatkin. Jo 2006 PubPri-ryhmäni kansallisen otos viidestä yliopistokaupungista (noin N= 4800, SA) havaitsi, että koulutetut ovat valmiita maksamaan veroja, jos hekin saavat vastinetta rahoilleen. 10/90 on vain pahentanut tilannetta. Saanen kohteliaasti muistuttaa, että herkkähipiäinen kansamme ei pysty tunnustamaan ja eksplikoimaan pakolaisten ja maailman harvinaisimpia kieliä puhuvien ihmisten hoidosta tulkkien myötä syntyviä kustannuksia.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

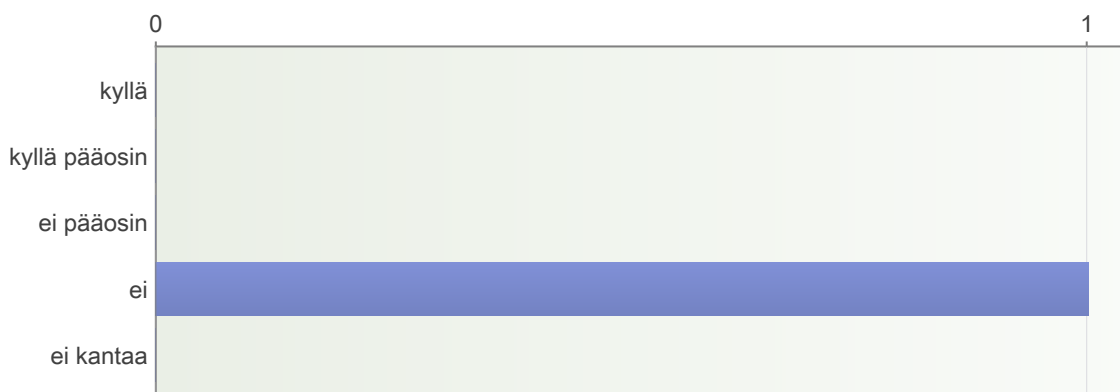
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus olisi sitä, että voi vaihtaa hoitavaa tahoa kuin paitaa ja kanta.fi seuraa reaaliajassa. Tämä tuottaisi myös painetta palvelutuottajille olla laadukkaita (taloudellisia sanktioita ei silti saa asettaa, koska USA on osoittanut etteivät esim. lääkärit ota enää silloin riskejä).
Mutta mitä paitaa vaihtaa, jos ei tiedä mitä on tarjolla. Tutkimusryhmäni selvitti OECD maissa mitä esimerkiksi terveystili toimi. Ne jotka ymmärtävät osaavat sitä käyttää, mutta monissa maissa rahaa käytettiin hierontaa tms. kun sitä ei oltu mitenkään ohjattu. Ehkä viisautta olisi siis puhua ohjausta/tuetusta/kannustetusta tms. valinnasta. Vain harvat ovat vapaista valitsemaan mitään - eivät edes kuolemaansa

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymyksen muotoilu on outo. Mikä on riittävä sosiaaliturva? Kysymys on mahdoton. Uudistus? Oma tilanne? Jos vastaukseni olisi kyllä, niin silloin 1) meidän olisi jo pitänyt markkinoida aktiivisesti (valtion kulujen lisäämiseksi) sitä, että kansalaiset saavat hoidattaa itseään myös vaikka Saksassa ja 2) haja-asutusseuduilla asuville tulisi olla mahdollisuus hakeutua (milloin vaan) yksityiselle mihin vaan, jos oma kunta ei pysty palvelua tarjoamaan tai ammattilainen ei ole riittävän osaava (vrt. polven eturistisiteiden hoitolaiminlyöntien kustannukset).
Summa summarum: ei anna, koska palvelujärjestelmä EI tunnista asiakkaisen omaa tilannetta - terveyskäyttäytymisestä puhumattakaan.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

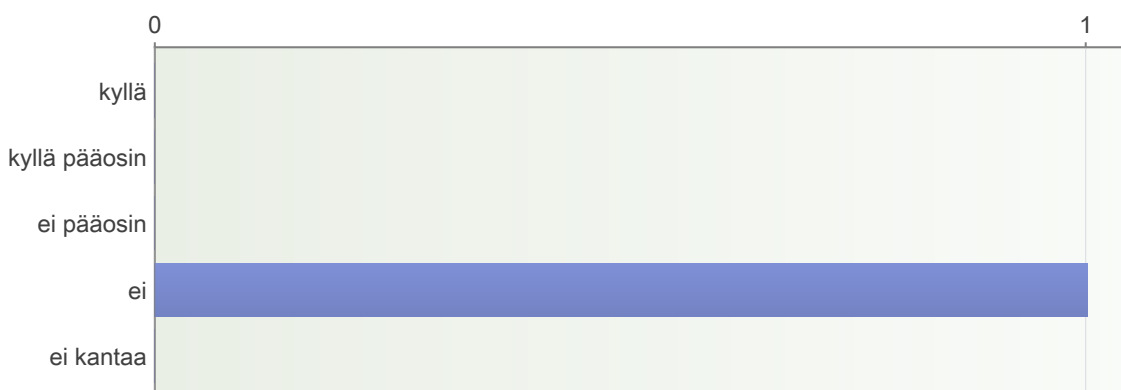
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mahdoton kysymys - jälleen? Professorina ja konsulttina törmää näihin usein. "Laaja-alaisia palvelun(vai palvelutarpeita)tarpeita on täydellinen abstraktio. Jos tässä tarkoitetaan, jota oletan, sitä, että monisairaat voivat saada yhdellä kertaa (luukuttamatta itseään) palvelun yhdessä paikassa, niin epäilen sitä kilpailullisista syistä. HUOM! Uudistus on silti tarpeen tehdä, että me kansalaiset tajuaamme "siiloitumisen" sairaalloisen ylivoiman.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

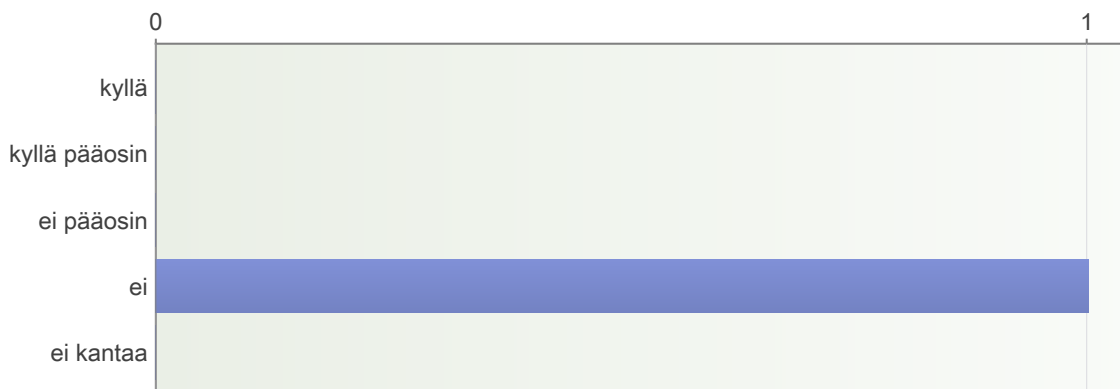
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä uudistus on ensi askel parempaan (toivoittavasti) , mutta se ei voi tulla valmiiksi nyt, vaan se vaatii lisäkustannuksia. Muistan kuinka Kuopiossa hammaslääketieteellisen palauttamisen ei sanottu olleen kuin tämän verran ja meni kaikki tiedämme loputuloksen

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

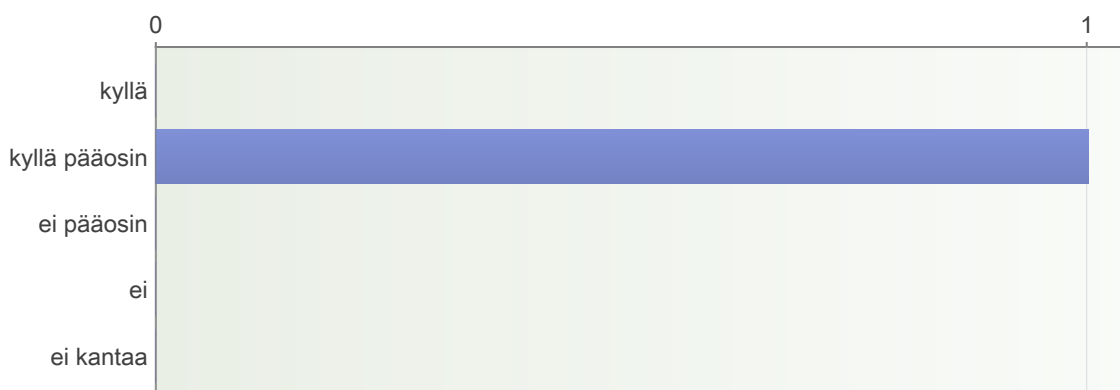
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ne , jotka maksavat jo nyt paljon veroja, käyttävät yksityistä palvelua, maksavat lapsen ulkomaille opiskelemaan jne. Nuoret lähtevät pois. Kansanvaltaisuutta vahvistetaan sillä, että palvelun profiloidaan allokativista tehokkuutta lisääviksi!!!!!!!!!!!!

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

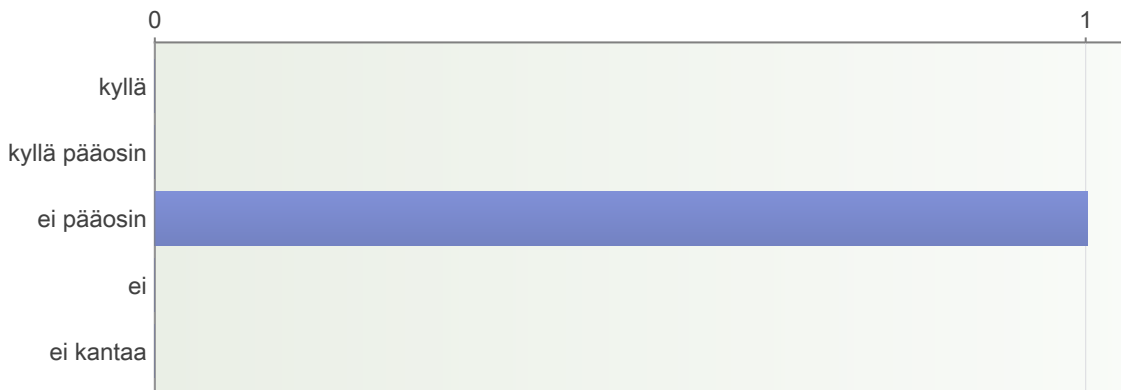
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaihtoehtoja ei ole ollut ennen ja nyt niitä "turpaan ottaen" kerrankin etsitään 100-vuotisen Suomen kunniaksi. Hallituksen ei tule perääntyä tässä asiassa! Metafora: pakoon juokseva Suomi 1939. Kiitos ei.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

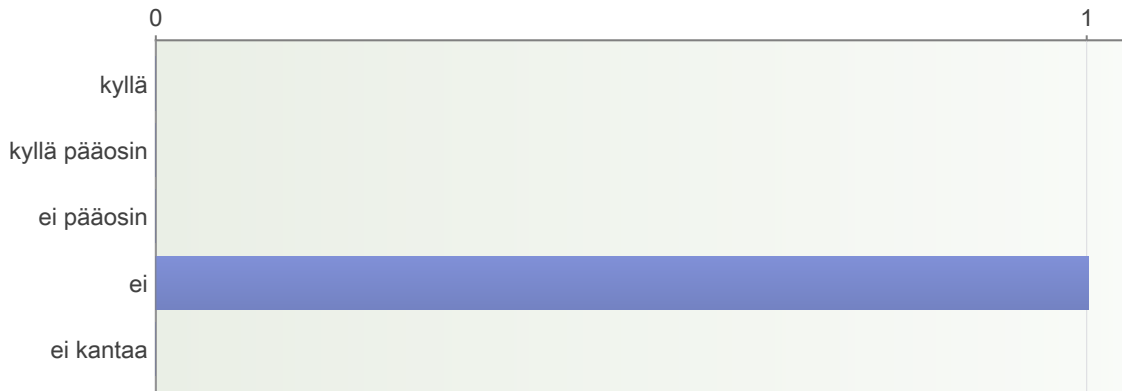
- PubPri-tutkimusryhmäni on tuottanut selvää tulosta tästä.
On samantekevää kuka palvelut tarjoaa kunhan ne ovat responsiivisia suhteessa kansalaisen palvelu- ja arvoprofiiliin (vrt. HS 29.3.2015 Viisi erilaista terveystalvuluasiakasta). Perustelut: 1) Maakunnille ei saa jättää minkäänlaista "takaporttia" käyttä nykyisiä palvelutuottajiaan, jos parempia on kansalaisille tarjolla. 2) Maakuntien on huolehdittava (EU:n asiantuntijana näin totean), että Suomi pystyy hallitsemaan hankintapolitiikan täydellisesti, niin ettei hinta mene laadun edelle. Ihmettelen tätä kovasti siksi, että jos Venetsian kauppias Andrea Barbarigo 1400-luvulla pystyi hallitsemaan kolmen ja viiden vuoden alihankintasopimukset - nii miksi emme me siihen pystyisi?

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

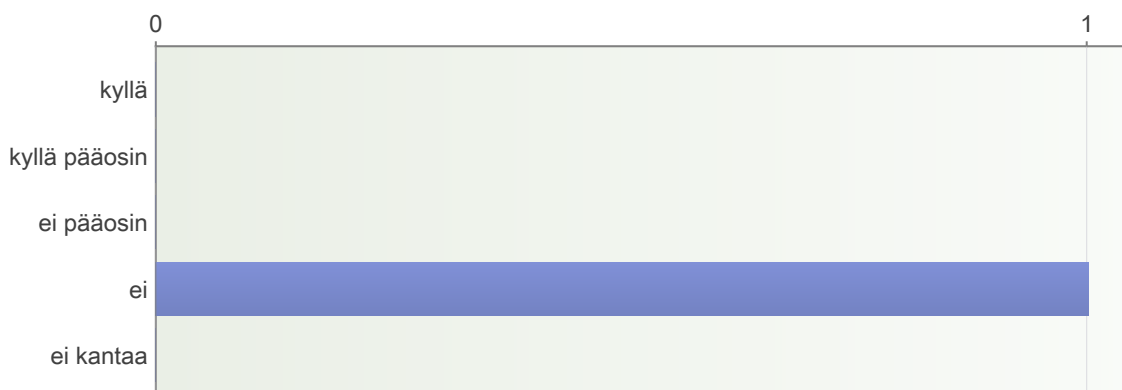

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

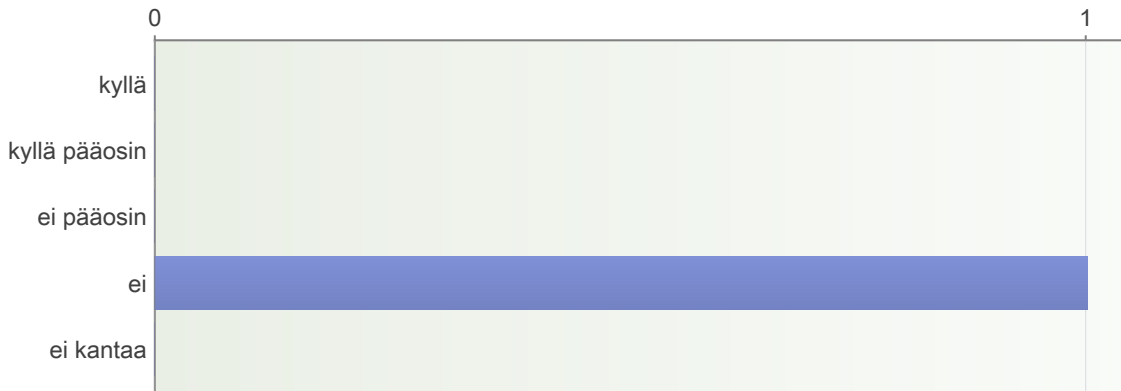

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

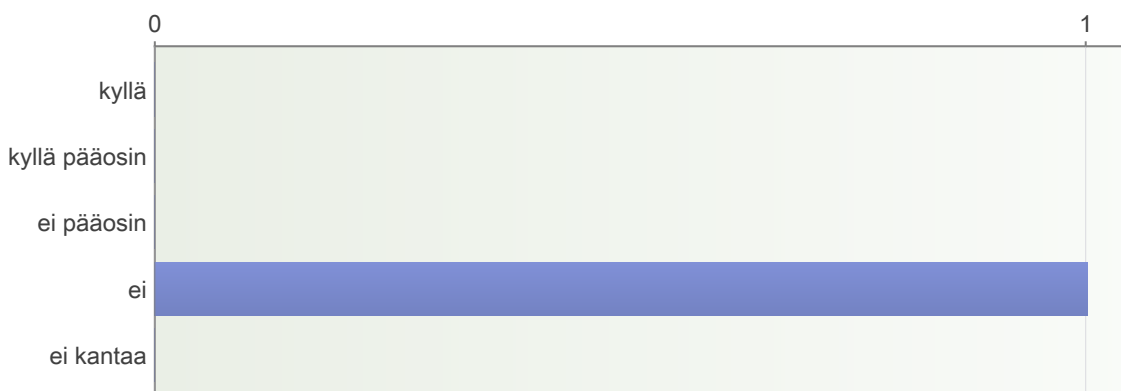

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

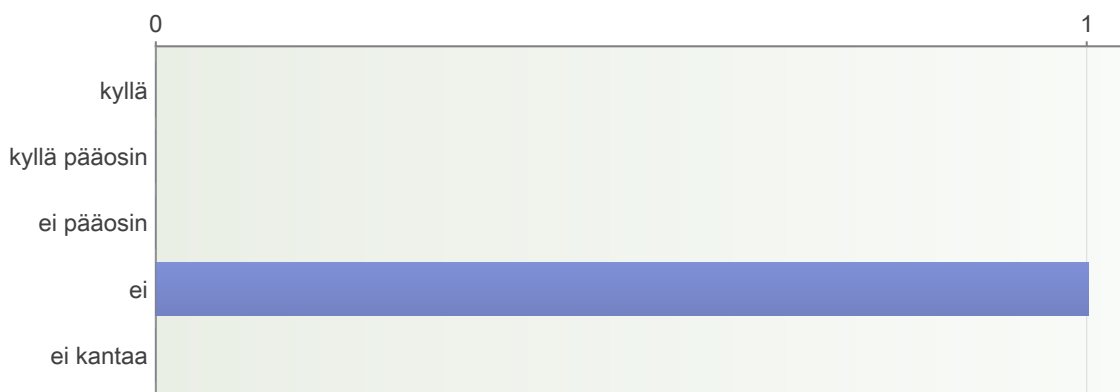

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

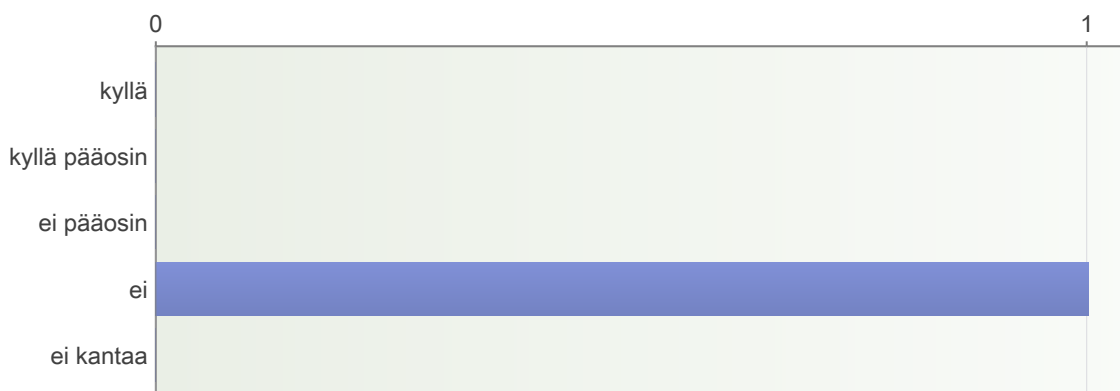

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

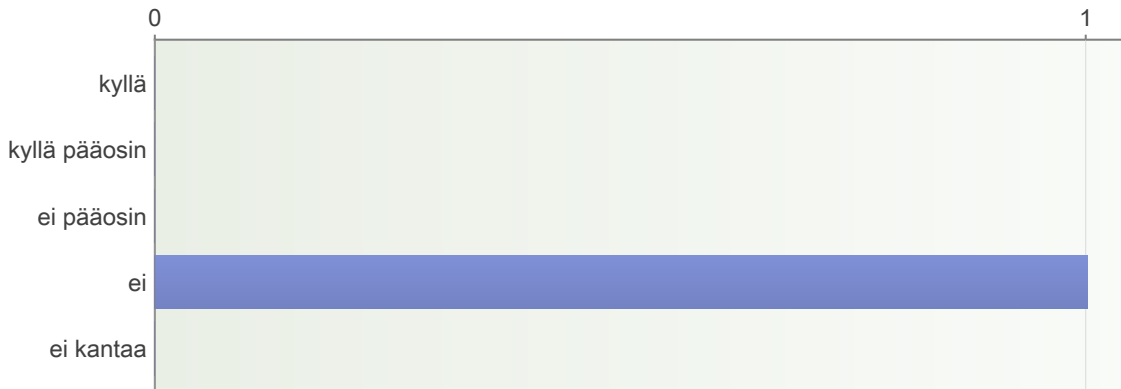
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- ks. edellä

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

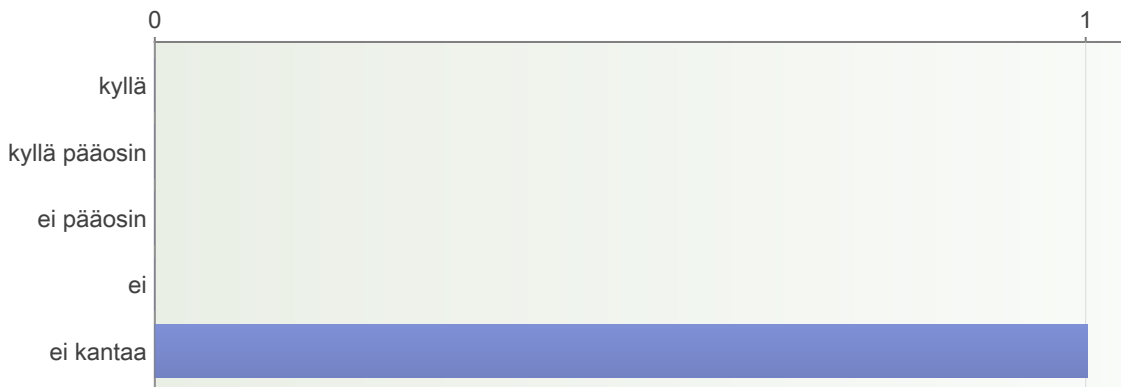
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- ks. edellä.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

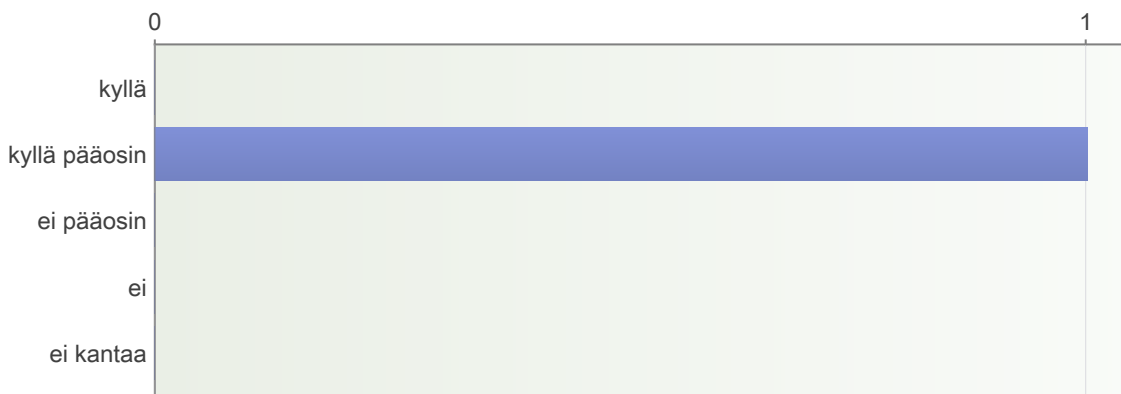
Vastaajien määrä: 1

- Kuten totesin HKbudjetti on jopa meillä vaarallinen, vaikka olemme koulutettu yhteiskunta. Euroopassa , vapaan käytön maissa, budjetin käyttänyt on tullut lopulta yhteiskunnan maksettavaksi (itsevastuu ei toimi kaikilla!!!!)

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

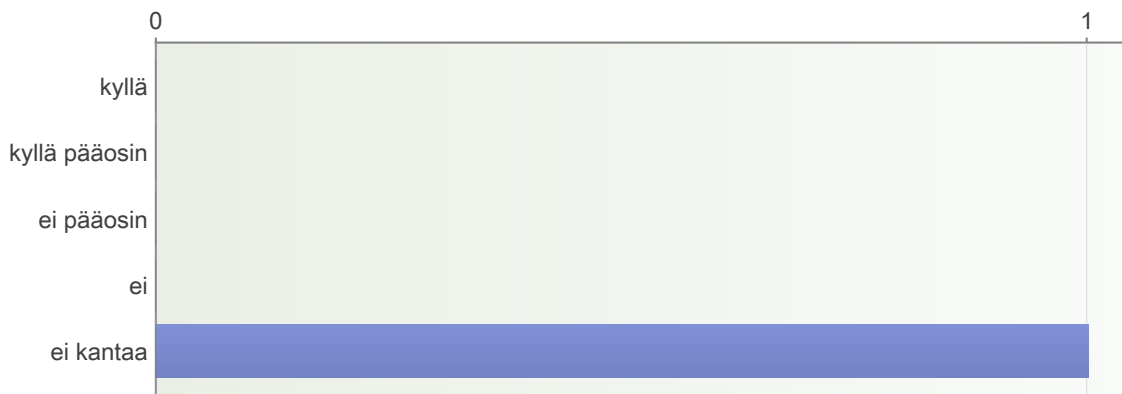
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Niitä on tarkennettava. Mutta suunta on oikea.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

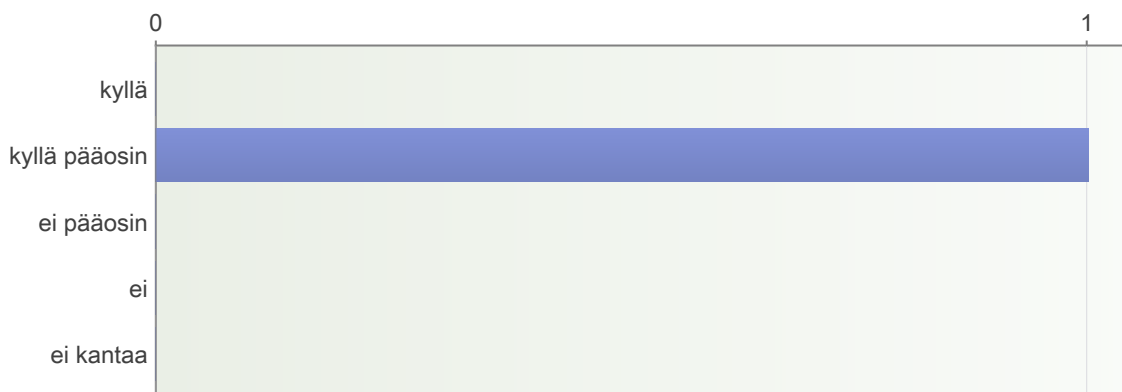

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

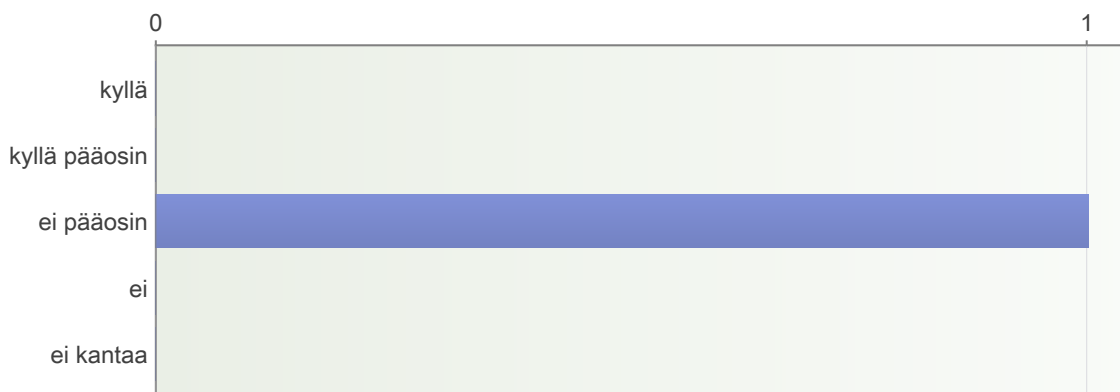

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

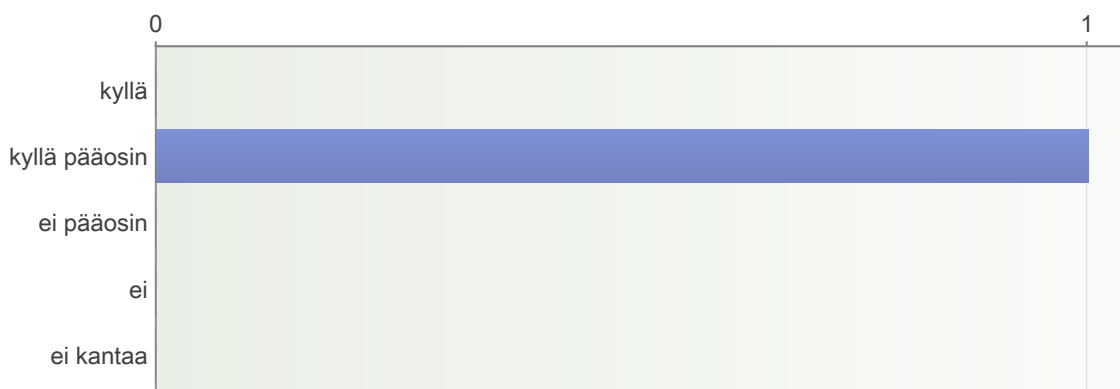
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

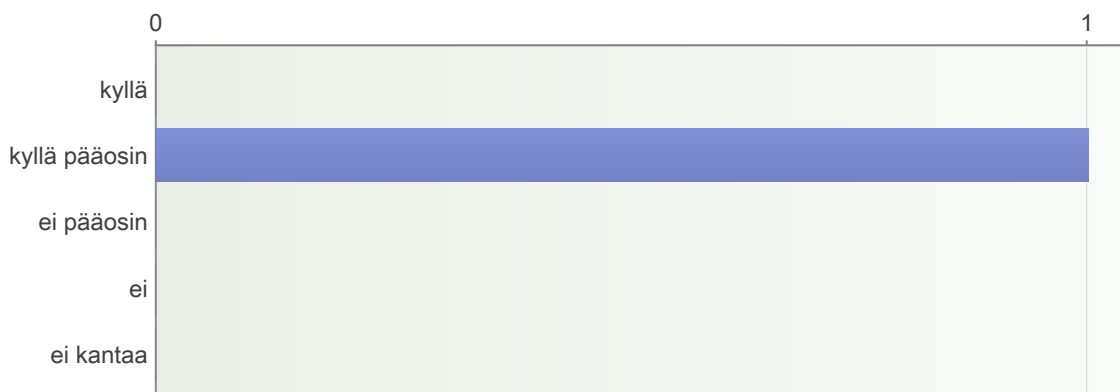

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

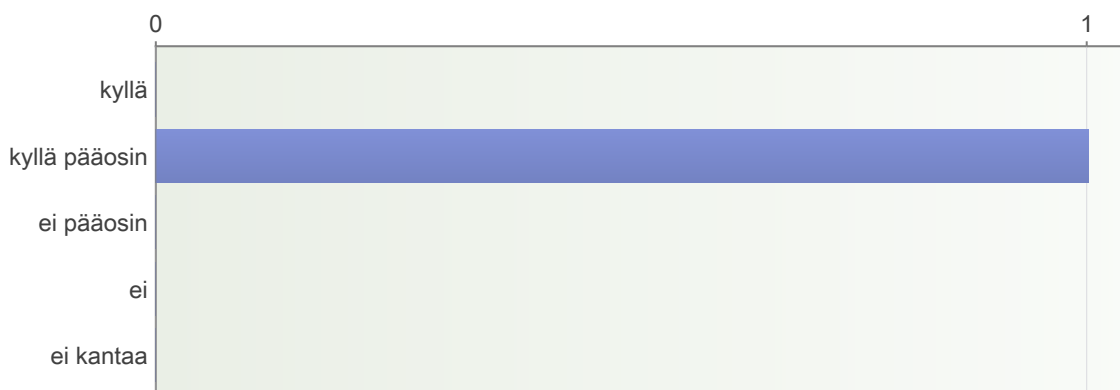

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

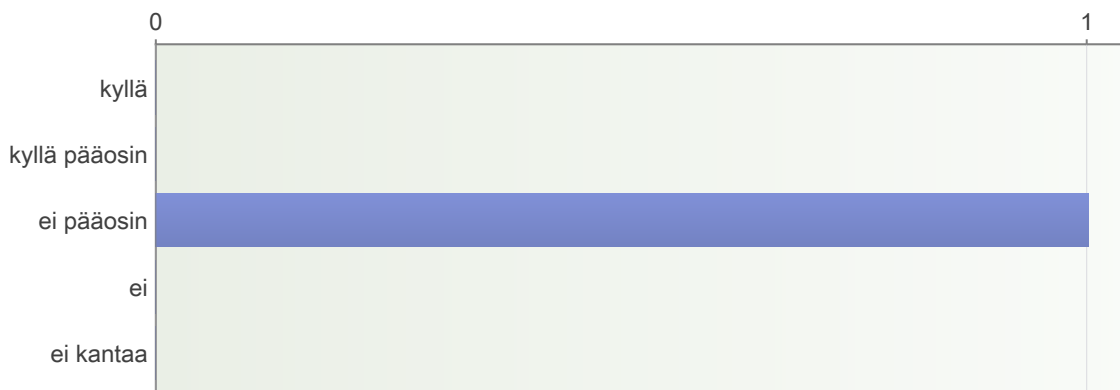

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

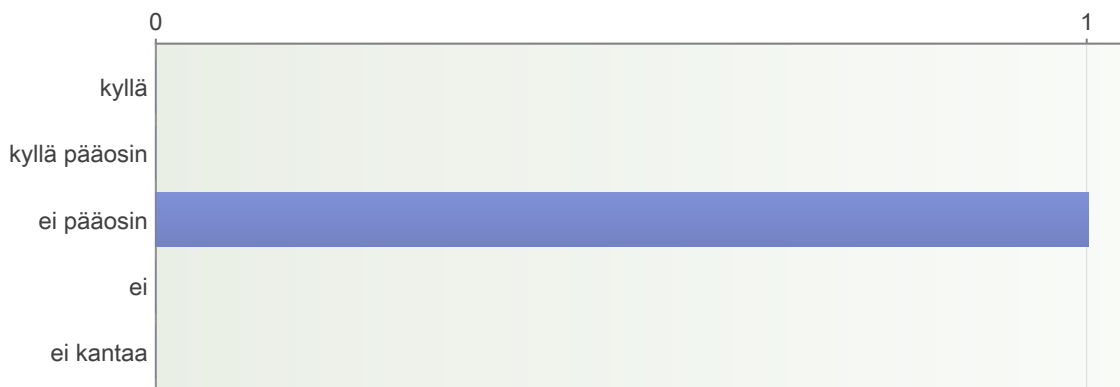
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos palvelujen hankintaan liittyvää osaamista varmisteta maakunnissa, niin on olemassa riski, että "valitaan se mikä tunnetaan".

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

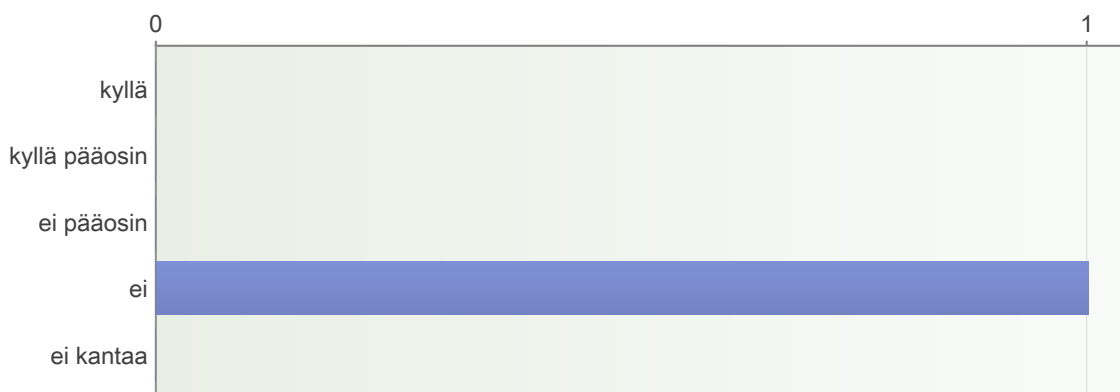
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edelleenkin esitys pitää yllä ajatusta siitä, että tarvitsemme itsestään selvästi joitakin tuottajia joihinkin palveluihin. Suurinta osaa palveluja pitäisi karsia kovalla kädellä ja siirtää "postinformatiivisen yhteiskunnan hengessä" kansalaisille, niin että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten liikakysyntä kääntyy pikemminkin työttömyyteen (kuten käy vuonna 2080 viimeistään). Markkinat viittaa tässä, ehkä, kaupallisuuteen, mutta ne markkinat joita tässä mielessä pitäisi vahvistaa ovat Suomeen kohdistuva terveysturva. Tähän väestöön suhteutettuna useita sairaaloita pitäisi sulkea kylmästi, jotta edes työvuoroihin saataisiin riittävästi väkeä. Asiantuntijana olen katsonut alaa jo liian pitkään enää en vaikene. Nykyhallituksen on katkaistava itsepetoksen kierre, jonka ennustin jo 1996 Sosiaalilääketieteellisessä Aikakauslehdessä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Miten voimme estää monikansallisten tai kansallisten yritysten voiman. Englannissa ministeriö on vuosia yrittänyt kiistää palvelujen yksityistymisen, vaikka useat julkiset sairaalat käyttävät yksityisiä alihankkijoita. Markkinoiden määritelmään on siis selkeytettävä ja annettava kaikille toimijoille vapaus tulla esiin.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

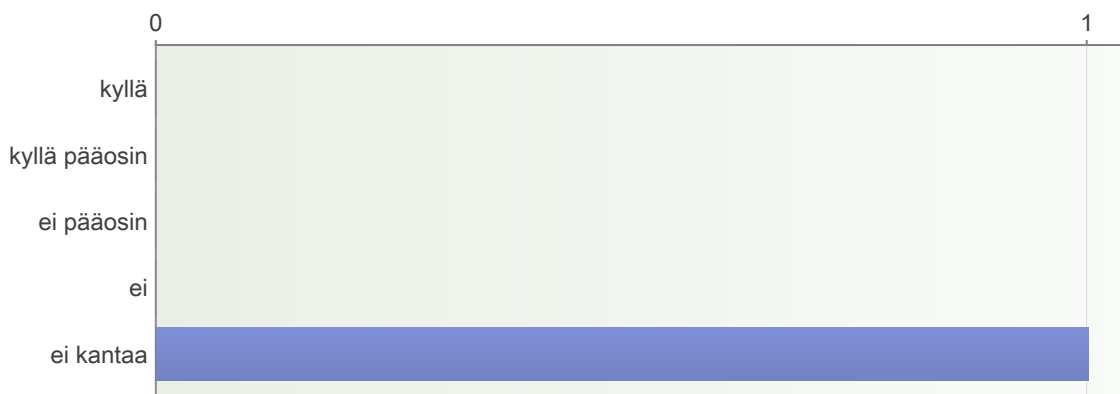
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Vaihtelevasti ja siksi palvelut tulisikin profiloia valinnan parantamiseksi. Suomessa ollaan huomattavasti paremmassa tilanteessa verrattuna moniin muihin maihin ...koulutusasteen vuoksi.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

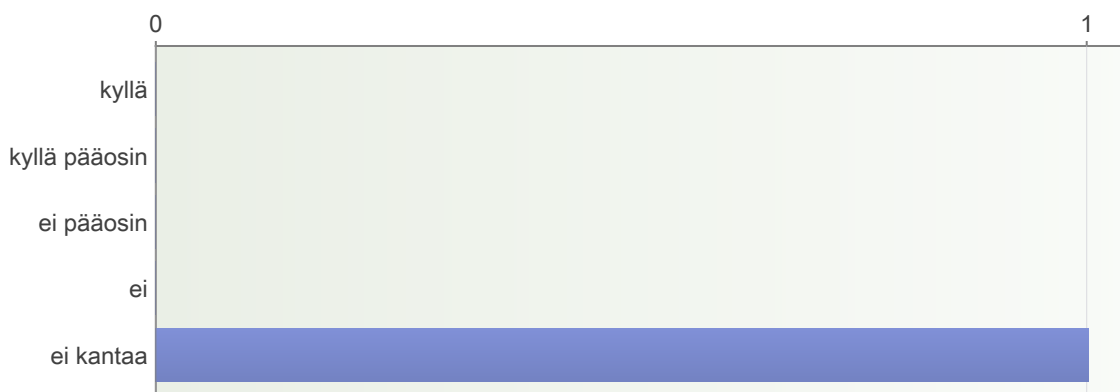

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.